

Ormen Orla og Renoflex (august – september 2010)

Emner / formål: skrald, affald, affaldssortering, kompostering, orme.

Målgruppe:

Børnehaver og BH klasser, grupper op til 25 børn, som kommer for en time med deres pædagoger / lærer.

Ressourcepersoner: 1-2 miljø- & naturvejleder

Materialer:

Affaldscontainere: restaffald, pap & karton, papir, batterier, farligt affald (lånt af renoflex), komposten, kurve til glas og genbrug.

Værktøj:

Evt. lille skovl og bakker til fremgravning og visning af orme og krable dyr, saks til klipning af orme af velourstoffet, sytråd.

Instrumenter: en skralde, harmonika.

Forberedelserne

Sætte de store containere (pap, papir, restaffald) foran naturværkstedet. Bygge en rutsje ud af restaffaldscontaineren.

I restaffaldscontaineren er der alt skrald, som skal sorteres: glas, pap, papir (avis), mælkekarton, gammelt gardin, batterier, farve, køkkenaffald (bananskrald, grene, ...), metal, aluminium papir, el – genstand, gl. tøj, ...

Forløb:

Børnene mødes med en skralde.

Historie: Når den hestetrukne skraldevogn kørte gennem gaderne i gamle dage, gik der en mand foran og svingede en skralde, der larmede, så det kunne høres ind i baggårdene (...).

Stor skraldespand på hjul – forbrænding, varme, bedst at bruge helt op først, hårdt for jorden vi hele tiden producerer nyt.

Køre til docking med skraldecontainere ligesom skraldemand – børnene klatrer op og finder ting.

Hvert barn tager én ting med ud af skraldecontaineren og rutsjer ud af skraldespanden på en dertil bygget rutsjebane.

Vi sorterer det skrald børnene sider med i de forskellige containere.

Vi ender ved noget køkkenaffald. Hvor kommer den hen?

Kompost – hvad sker der? Små dyr bl.a. regnorm.

Finde regnorme og se på dem:

Hvordan ser den ud? Farve, led, tyk og spids ende, bælte?

Hvordan føles den? Kold og glat med børster. Huden ikke som vores. Regnormens hud er helt tynd og vandet kan løbe igennem den og ind i ormen. Men ormen kan pumpe vandet ud igen.

Hvor er:

- hovedet? I den spidse ende. Det borer den sig ned i jorden med.
- Numsen? Den anden ende. Den kan sno enden om blade og trække dem med, den bakker ud af sine gange og lægger lort oppe på jorden i små toppe. Sådan kommer jorden væk fra gangene. Lorten den bedste muld.
- Øjne og mund? Mund i den spidse ende, ikke øjne, som vi kender det. Små organer, som gør at de kan skelne mellem lys og mørke.
- Arme og ben? Det har de ikke, men de har 8 børster, mærk dem. Regnormen bruger børsterne til at holde fast i jorden med, når den skubber sig gennem den.
- Tissemænd og tissekone? I bæltet. De voksne har bælte og de har begge kønsorganer! Men de skal stadig være 2. De lægger æg i en kokon.

Hvad er der mon indeni? Knogler, nej. Lunger, nej. Trækker vejret gennem huden.

Hvor bor de? I lange gange nede i jorden eller i komposten. Den kan ikke lide lys, og tåler ikke at tørre ud.

Hvornår ser vi mange regnorme? Når det regner, så kan den være oppe på jorden uden at tørre ud. Den kommer også gerne om natten.

Den kommer IKKE op, fordi dens gange bliver fyldt med vand. Jf. dens hud.

Det regnede ikke hele juli, hvad gør de så? Kravler langt ned i deres dybe gange, hvor jorden stadig er fugtig. Andre laver sig en lille hule beklædt med slim. Der ruller de sig tæt sammen til et lille nøgle og vente på at regnen kommer. Det gør de også om vinteren.

Hvad spiser den? Blade og jord, men det den lever af er også bitte små alger, svampe, dyr og bakterier der lever i jorden og på bladene. DEN SPISER SIN TALLERKEN.

Regnormen er et af de vigtigste dyr i vores jord. Den er en nedbryder. Den spiser gamle visne blade og andre døde plante- og dyr dele. Og så spiser den jord. Haps. I nogle ordentlige mundfulde. Den laver muld og graver luftgange til planternes rødder.

Afsutning:

Vi klipper strimler af velour gardiner og trækker i dem så de bliver til små orm og som sættes på sytråd.

Alle børn får en orm, som danser på hænderne og gennem fingrene og igennem haven

Sang:

Krible - Krable Land

Hvis jeg ku´ bli´en lillebitte mand(pige, dreng, kone),

Så rejste jeg straks til Krible-krable- land.

Der er så mange sjove små dyr, så jeg kunne rigtig gå på eventyr

I Krible-krable, kravle-krybe, Kilde-land.

Opfølgingsmateriale til BH / skoler:

- Hefte "Affald med omtanke"
- Henvisning til bøger på biblioteket.
- Følgeskrivelse: – "få besøg af sorteringsguiden" – hjælp til opstart af kompost i institutioner.
- Til skoler: besøgs ture til forbrændingsanlæg og genbrugscentre.